

Οι πολιτικές Ανοικτής Επιστήμης στην Ευρώπη σήμερα και οι συνέπειες για το ερευνητικό οικοσύστημα στην Ελλάδα

Ανοικτή Επιστήμη στον Ελληνικό ερευνητικό ιστό:
ερευνητικές διαδικασίες, ερευνητικά δεδομένα και
συνεργασίες, Αθήνα, 29-30.11.18

Δρ. Πρόδρομος Τσιαβός

Νομικός Σύμβουλος, ΕΚ Αθηνά

ΑΟΗΝΑ

Έρευνα & Καινοτομία
Τεχνολογίες Πληροφορίας

EOSC pilot

The European Open Science
Cloud for Research Pilot Project

www.eosc-pilot.eu

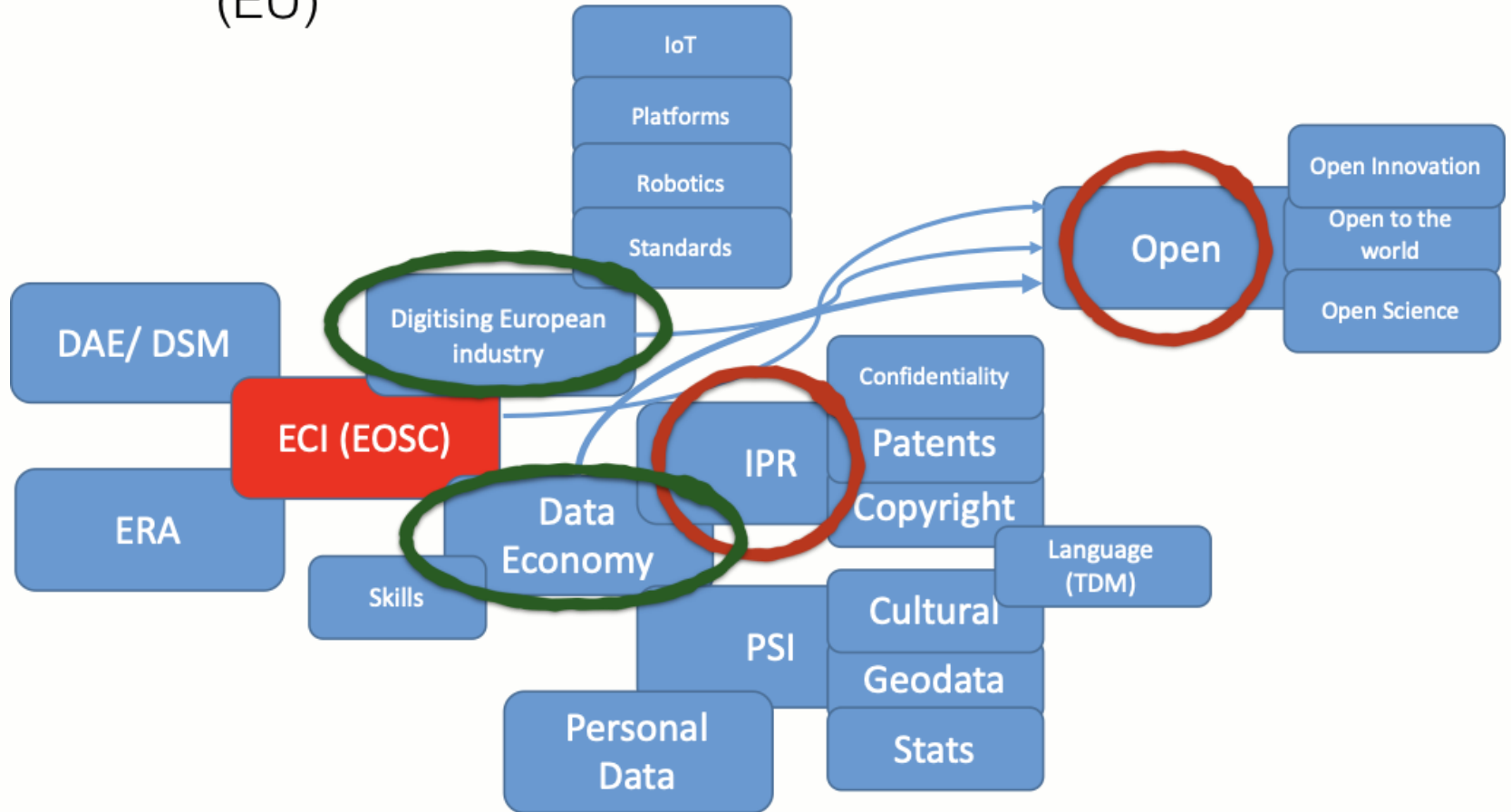
Βασικά σημεία

1. Το **περιβάλλον** των Ευρωπαϊκών Πολιτικών σήμερα
2. Κεντρικοί **άξονες** προτεινόμενων πολιτικών
 - Ανοικτή Επιστήμη (Επιστημονική επικοινωνία, Διανοητική Ιδιοκτησία, Πρόσβαση σε υποδομές και υπηρεσίες, KPIs και μετρικά στοιχεία για την Ανοικτή Επιστήμη)
 - Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
 - Προμήθειες
 - Κανόνες Ηθικής και Δεοντολογίας
3. **Προκλήσεις** για το μέλλον
 - Για τη συμμετοχή σας στη συζήτηση:

1. Το περιβάλλον των Ευρωπαϊκών Πολιτικών για την Ανοικτή Επιστήμη

Policy Landscape (EU)

2. Προτάσεις πολιτικής από το EOSC

- **43 σχέδια προτάσεων**
 - 28 Ανοικτή Επιστήμη
 - 5 Δεδομένα Προσωπικού Χαρακτήρα
 - 2 Δημόσιες Προμήθειες
 - 8 Ηθική και Δεοντολογία
- **Δομή:**
 - (α) πρόταση
 - (β) ενέργειες
- **Κοινό:** Ερευνητές, Ερευνητικοί Οργανισμοί, Χρηματοδότες, Φορείς άσκησης πολιτικής, υποδομές
- **Διαβούλευση** με εταίρους του EOSC και άλλα μέλη της επιστημονικής κοινότητας (π.χ. DI4R, EOSC stakeholders forum, Ethics Workshops, internal EOSC workshops κλπ)

2. Προτάσεις Πολιτικής I (Ανοικτή Επιστήμη)

- Οι χρηματοδότες, οι ερευνητικές υποδομές και οι φορείς που πραγματοποιούν έρευνα οφείλουν να υιοθετήσουν έναν **Κώδικα Δεοντολογίας για την Ανοικτή Επιστήμη** που να περιλαμβάνει το σύνολο των εμπλεκόμενων μερών και του κύκλου ζωής της ερευνητικής διαδικασίας, δίνοντας έμφαση ιδίως στο να είναι τα δεδομένα όσο ανοικτά είναι δυνατόν και όσο κλειστά είναι απαραίτητο, να ακολουθούν τις αρχές FAIR και να είναι επιδεκτικά αναφορών (citable)
- Να δημιουργηθεί, να υποστηρίζεται και να προωθείται **ένα κοινό πλαίσιο για τις δεξιότητες** των προσώπων και την **ικανότητα** των φορέων να υλοποιούν την Ανοικτή Επιστήμη
- Να παρέχεται ένα ενιαίο, **ολοκληρωμένο και σταθερό πλαίσιο πολιτικών κτήσης και αδειοδότησης διανοητικής ιδιοκτησίας**
- Να γίνει εκτεταμένη χρήση **ανοικτών δεδομένων** για την πρόσβαση στο **στάθμη της τεχνικής** του συστήματος προστασίας με **διπλώματα ευρεσιτεχνίας/ βιομηχανικής ιδιοκτησίας**
- Να δημιουργηθεί ένας **Οδικός Χάρτης για την Ανοικτή Επιστήμη** με έμφαση στην **μέτρηση και παρακολούθηση** της προόδου σε επίπεδο φορέα, χώρας και Ευρωπαϊκής Ένωσης (χρήση του Open Science Monitor)

2. Προτάσεις Πολιτικής II (Προσωπικά Δεδομένα/ Προμήθειες)

Ανάπτυξη ενός **φιλικού στο χρήστη** συστήματος **προστασίας προσωπικών δεδομένων**

- Χρήση ειδικών σημάνσεων ανά κατηγορία προσωπικών δεδομένων (προσωπικά δεδομένα/ ειδικές κατηγορίες δεδομένων/ δεδομένα ανηλίκων)
- Χρήση σημάνσεων για το είδος των περιορισμών στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Δημιουργία συστήματος **πιστοποίησης** φορέων/ τρόπων επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

- Θα πρέπει να εξεταστεί η πραγματοποίηση **οριζόντιων και συλλογικών προμηθειών** προκειμένου να επιτευχθούν **οικονομίες κλίμακος** (σύμφωνα με τους όρους της Οδηγίας 2014/14 ΕΕ).
- Η προμήθεια μπορεί να πραγματοποιείται από τους **οργανισμούς**, από το ίδιο το **EOOSC** εφόσον έχει τις σχετικές προϋποθέσεις

2. Προτάσεις Πολιτικής III (Ηθική και Δεοντολογία)

- Το EOSC και τα μέλη του θα πρέπει να επιδεικνύουν κάποιες **ελάχιστες πρακτικές ηθικής** (Διαφάνεια, Ανεξαρτησία, Δίκαιη Λήψη αποφάσεων κλπ)
- Η διαχείριση των μεταδεδομένων θα πρέπει να γίνεται και να παρακολουθείται κατά τρόπο που να **διασφαλίζει την ερευνητική ακεραιότητα** (προέλευση, αναφορά, κατάσταση κλπ)
- Δημιουργία **σταθερών ομάδων εργασίας** που θα αντιμετωπίσουν **νομικά και ηθικά θέματα** σε συγκεκριμένα επιστημονικά πεδία και περιπτώσεις και θα συντονιστούν με το σύστημα διακυβέρνησης του EOSC

3. Προκλήσεις για το μέλλον

1. Δημιουργία **Οδικού Χάρτη** για την Ανοικτή Επιστήμη
2. Πως μπορούμε να έχουμε **πρακτικές και μετρήσιμες πολιτικές** Ανοικτής Επιστήμης;
3. Πως αντιμετωπίζουμε τις υπηρεσίες Ανοικτής Επιστήμης σε σχέση με τις παρεχόμενες από την **αγορά** υπηρεσίες (π.χ εκδότες, πάροχοι υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους);
4. Πως επιλύουμε τα προβλήματα **εμπορικής εκμετάλλευσης** (exploitation) ερευνητικών αποτελεσμάτων σε σχέση με την Ανοικτή Επιστήμη;
5. Πως αντιμετωπίζουμε το θέμα των **δεξιοτήτων** σε ατομικό επίπεδο και **ικανότητας** σε επίπεδο φορέα;
6. Πως αντιμετωπίζουμε θέματα **νομικής πολυπλοκότητας** (προσωπικά δεδομένα/ αδειοδότηση);

Ερωτήσεις;

